

VYBRANÉ PRAMENY A ZÁKLADNÍ LITERATURA

Mezi nejdůležitější prameny lze zařadit *Knihu Tovačovskou* vydanou Karlem Demuthem (Brno 1858) i Vincencem Brandlem (Brno 1868); Brandl vydal také edici *Knihy Drnovské* (Brno 1868). Bohaté materiály ke studiu lze čerpat z edic pramenů vztahujících se, alespoň zčásti, k právním dějinám Moravy – *Archiv Český, Codex Juris Bohemici* (vyd. Hermenegild Jireček) a s jistým omezením (časovým i obsahovým) i *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae*. Zásady procesního řízení manského soudu olomouckých biskupů jsou obsaženy v *Právech manských* vydaných olomouckým tiskařem Janem Olivetským v roce 1538. Půhonný materiál k zemskému soudu moravskému z období 1374–1503 obsahují *Libri citationum et sententiarum* (vyd. Brandl, Vincenc-Bertold, Bretholz; Brno 1872–1911). Nejdůležitějším pramenem pro seznámení se s problematikou moravského zemského soudu jsou *Žerotínovi zápisové o soudě panském* vydané opět Vincencem Brandlem v Brně v r. 1866. Za úvod do problematiky moravského zemského práva lze považovat i *Zemské zřízení moravské z roku 1535 spolu s tiskem z roku 1562 nově vydaným* (vyd. Čáda, František; Praha 1937). Jedinečný, i když ne zcela přesný a úplný, přehled moravských rodů a zemských úředníků podává *Zrcadlo slavného Margkrabství moravského* Bartoloměje Paprockého z Hlohol. *Moravské zemské desky* byly vydávány v edici Františkem Matějkem, Tomášem Kalinou a Miloslavem Rohlíkem. Praxi moravských hrdelních soudů odráží především dochované smolné knihy. Z jednotlivých edic vybírám *Krevní knihu městečka Bojkovic* (vyd. Verbík, A., Uherské Hradiště 1971), *Černé knihy práva loveckého na hradě Buchlově* (týž editor, Brno 1976) či nejnovější edici *Smolná kniha města Lipníka* (připravena Miroslavem Maradou, Přerov 1994). Z velkého množství archivních materiálů uložených v moravských archívech zřejmě nejucelenější sbírku tvoří fond *Stavovské rukopisy* uložený v Moravském zemském archívu v Brně a částečně i rozsáhlá *Sbírka Cerroniho* tamtéž.

- Brandl, Vincenc: *Glossarium illustrans bohemico-moraviae historiae fontes*, Brünn 1876
Čáda, František: *Olomoucký kodex Václava z Jihlavy. Studie o rukopisech*, 1963
Horna, Richard: *K dějinám moravských úředníků*, Praha 1923
Hrubý, František: *Moravské zemské desky z let 1348–1642*, Brno 1931
Jireček, Hermenegild: *Das Recht in Böhmen und Mähren*, Praha 1866
Jireček, Hermenegild: *Život právníký v Čechách a na Moravě*, Praha 1903
Kadlec, Karel: *Přehled ústavních dějin Moravy*, Praha 1926
Kalousek, Josef: *České státní právo*, Praha 1892 (2 vyd.)
Kameníček, František: *Zemské sněmy a sjezdy moravské I–III*, Brno 1900–1905
Kapras, Jan: *Právní dějiny země Koruny české*, Praha 1913
Klabouch, Josef: *Staré české soudnictví (Jak se dříve soudívalo)*, Praha 1967
Kokojanová, Michaela: *Olomoucká kniha půhonů AMO 62*, Olomouc 1978, rigorózní práce
Kux, J.: *Verwaltungs-geschichte der Stadt Olmütz*, Olomouc 1942
Malý, Karel: *České právo v minulosti*, Praha 1995
Malý, Karel – Sivák, Florian: *Dějiny státu a práva v českých zemích a na Slovensku do r. 1918*, Praha 1992
Macek, Josef: *Jagellonský věk v českých zemích (1471–1526)*, I–II, Praha 1992, 1994
Marek, Jaroslav: *Společenská struktura moravských královských měst v 15. a 16. století*, Praha 1965
Markov, Josef: *Kapitoly z dějin českého zemského soudního řízení XII–XVII. století*, Praha 1967
Markov, Josef: *Přípravné řízení procesní v českém právu zemském XIII–XVII. století*, Bratislava 1930

- Navrátil, Jan (hlavní redaktor) a kol.: *Kapitoly z dějin olomoucké univerzity 1573–1973*, Přerov 1973
- Nešpor, Václav: *Dějiny města Olomouce*, Brno 1936
- Palacký, František: *Dějiny národu českého v Čechách a na Moravě I–VI*, Praha 1904–1906
- Peřinka, František, Václav: *Dějiny města Kroměříže*, díl I, Kroměříž 1913
- Pilňáček, Josef: *Staromoravští rodové*, Vídeň 1930
- Prasek, Vincenc: *Tovačovská kniha ortelů olomouckých*, Olomouc 1896
- Prasek, Vincenc: *Organisace práv magdeburských na severní Moravě a v rakouském Slezsku*, Olomouc 1900
- Semkowicz, Wladyslaw: *Przysiega na slonce*, Krakow 1916
- Stieber, Miloslav: *Přehled dějin veřejného práva ve střední Evropě*, Praha 1923
- Válka, Josef: *Přehled dějin Moravy II. Stavovská Morava (1440–1620)*, Praha 1987
- Válka, Josef: *Česká společnost v 15.–18. století (Úvod do problematiky sociálních dějin pozdního feudalismu), předbělohorská doba*, Praha 1972
- Válka, Josef: *Dějiny Moravy I–II*, Brno 1991, 1996
- Vaněček, Václav: *Dějiny státu a práva v Československu do roku 1945*, Praha 1976

VYBRANÉ STUDIE

- Brandl, Vincenc: *Manský soud biskupství Olomouckého*, Časopis Matice moravské, Brno 1891, ročník 15, s. 5–18; 109–118
- Čáda, František: *Moravské zemské desky 1480–1566. Kraj olomoucký*, Časopis Matice moravské, 1951, s. 105–109
- Hanzal, Jiří: *Pronásledování cikánů na Moravě a jejich vypuzení ze země v roce 1578*, Vlastivědné listy, 1979, č. 1, s. 10–12
- Jordánková, Hana – Sulitková, Ludmila: *Předbělohorské soudy na Moravě a královské město Brno*, Časopis Matice moravské 2, 1994, s. 235–260
- Kaňák, Bohdan: *Příspěvek k hrdelnímu právu v Olomouci 1331–1731*, Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci 1 (20), 1992, Olomouc 1993, s. 191–196
- Kaňák, Bohdan: *Zvláštnosti průběhu soudního jednání u olomouckého městského práva v hrdelních případech podle procesního řádu z roku 1550*, diskusní příspěvek na konferenci *Hrdelní soudnictví v českých zemích v 16. – 18. století* v Pardubicích 21.–22. 9. 1995, viz sborník konference
- Hoffmann, František: *Popravčí zápisy jihlavské*, Právněhistorické studie, 1974, č. 18, s. 163–204
- Hoffmann, František: *Městské právo olomoucké a jeho vliv na život města*, Historická Olomouc a její současné problémy III, Olomouc 1980
- Knoz, Tomáš: *Model společenské struktury v moravské předbělohorské legislativě; Morava na prahu nové doby*, sborník příspěvků z konference konané k 500. výročí úmrtí Ctibora Tovačovského z Cimburka, Přerov 1995
- Malý, Karel: *K českému trestnímu právu 15.–16. století*, Rozpravy ČSAV, Řada společenských věd, roč. 72, seš. 4, Praha 1962
- Matějka, František: *Péče o venkovské sirotky na Moravě před Bílou horou*, Sborník historický 36, Praha 1989, s. 65 – 98
- Mezník, Antonín: *O rukojmích, a kterak k nim dle starodávného práva moravského hleděno býti mohlo*, Právník 1860, s. 501–510
- Miller, Jaroslav: *Citationes solares v knihách půhoných města Olomouce*, Střední Morava, 1996, č. 2, s. 44–50
- Štarha, Ivan: *Okruh znojemského městského práva*, Jižní Morava, 1969, sv. 5, s. 84–89

Štarha, Ivan: *Hrdelní soud městečka Křižanova*, vlastivědný věstník Moravský, 1991, č. 2, s. 129–138

V posledním období se problematikou právních moravských dějin alespoň částečně zabývaly následující konference:

Morava na prahu nové doby (Přerov 22.–23. 6. 1994); věnovaná osobnosti Ctibora Tovačovského z Cimburka; sborník z konference vydán Komenského muzeem v Přerově v roce 1995.

Hrdelní soudnictví českých zemí v 16.–18. století (Pardubice 21.–22. 9. 1995), sborník v tisku
Česká města v 16.–18. století; (Pardubice 14.–15. 11. 1990); sborník pod redakcí Jaroslava Pánka vydáný Historickým ústavem ČSAV v Praze 1991

Městské právo v 16.–18. století v Evropě; uspořádaná na počest díla Pavla Kristiána z Koldína v roce 1979; sborník vydáný pod redakcí Karla Malého v roce 1982